

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 122/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 v spojení s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018 v spojení s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť spoločnosti [REDACTED]
p r i j í m a na ďalšie konanie.

2. Návrhu na odklad vykonateľnosti n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2018 doručená sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 v spojení s uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018 v spojení s príkazom úradu špeciálnej prokuratúry na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 (ďalej len „príkaz na zaistenie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že úrad špeciálnej prokuratúry porušil jej označené práva tým, že uznesením úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 20. februára 2018 (ďalej len „druhostupňové uznesenie“) vydaným v rozpore s právnymi predpismi zamietol ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000 z 24. januára 2018 (ďalej len „prvostupňové uznesenie“), ktorým bola zamietnutá ako nedôvodná žiadosť sťažovateľky o zrušenie zaistenia peňažných prostriedkov vo výške 15 236 226 eur, ktoré boli zaistené úradom špeciálnej prokuratúry na základe jeho príkazu na zaistenie peňažných prostriedkov sp. zn. V GO-V-985-1/2017 z 9. novembra 2017 (ďalej len „príkaz na zaistenie“), ktorým bolo spoločnosti [REDAKOVANÉ] prikázané zaistiť peňažné prostriedky v uvedenej výške na účte sťažovateľky, pretože dosiaľ zistené skutočnosti mali

nasvedčovať tomu, že tieto peňažné prostriedky „pochádzajú z trestnej činnosti spáchanej pracovníkmi FNM SR a sú aj výnosom z trestnej činnosti“.

3. Z odôvodnenia príkazu na zaistenie vyplýva, že 9. novembra 2017 vyšetrovateľ „Národnej protikorupčnej jednotky expozitúry Bratislava, NAKA P PZ“ začal pod ČVS: PPZ-1031/NKA-PK-BA-2017 podľa § 199 ods. 1 a 2 Trestného poriadku trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu na tom skutkovom základe, že v období od júna 2014 do konca októbra 2017 v Bratislave na ulici Trnavská cesta 100 v sídle Fondu národného majetku (ďalej len „FNM“) nestotožnené osoby vystupujúce do 31. decembra 2015 v postavení zástupcov FNM a od 1. januára 2016 v postavení zástupcov spoločnosti MH Manažment po vzájomnej dohode spoločným konaním v rozpore so svojimi povinnosťami uzatvorili 3. februára 2015 rámcovú zmluvu o poskytovaní právnych služieb č. 710/2015 medzi FNM a sťažovateľkou (ďalej len „zmluva o PPS“), na základe ktorej zadali objednávku pre sťažovateľku na zastupovanie FNM v právnom spore so spoločnosťou [REDACTED], ktorá si v rozhodcovskom konaní vedenom pred Rozhodcovským súdom Rakúskej obchodnej komory vo Viedni (ďalej len „rozhodcovský súd“) uplatňovala nárok voči FNM v hodnote presahujúcej 700 000 000 Eur bez verejnej súťaže a odchýlného dojednania spôsobu určenia odmeny a zaviazali FNM na vyplatenie podielovej odmeny pre sťažovateľku vo výške 11 % z hodnoty sporu presahujúcej 70 mil. eur, ktorej vyplatením by právnemu nástupcovi FNM, spoločnosti MH Manažment, hrozila škoda v uvedenej výške.

4. Úrad špeciálnej prokuratúry v prvostupňovom uznesení uviedol, že k zaisteniu peňažných prostriedkov došlo z dôvodu, že „ide o vec dôležitú pre trestné stíhanie“, a to isté zopakoval aj v druhostupňovom uznesení.

5. Podľa sťažovateľky sú všetky rozhodnutia úradu špeciálnej prokuratúry vo veci zaistenia jej peňažných prostriedkov protizákonné. Postup sťažovateľky bol legitímnym poskytovaním právnych služieb sťažovateľkou pre FNM a neskôr pre spoločnosť MH Manažment na základe platne uzatvorenej zmluvy o PPS, čo je plne v súlade s princípom

odmeňovania za činnosť vykonávanú pre iného. Zmluva o PPS bola uzatvorená na základe verejného obstarávania, preto požiadala FNM o predloženie súťažných podkladov, ktorých súčasťou bol aj návrh zmluvy o PPS, ktorý nepripúšťal žiadne zmeny alebo protinávrhy. Sťažovateľka len akceptovala návrh zmluvy o PPS predložený FNM a ustanovenie týkajúce sa podielovej odmeny si vykladala ako možnú formu odmeny, ak nastane prípad, že bude potrebné, aby zastupovala FNM v konaní pred súdom alebo iným orgánom, ktorého výsledok bude veľmi neistý. Zmluva o PPS bola podpísaná 3. februára 2015. Až neskôr vyšlo najavo, FNM zrejme nedopatrením nezverejnil prílohu č. 1 zmluvy o PPS v Centrálnom registri zmlúv, sťažovateľka však v tejto súvislosti neporušila žiadnu svoju povinnosť, keďže jej žiadny právny predpis neukladá povinnosť zabezpečiť riadne a včasné zverejnenie prílohy č. 1. Aj v prípade, ak by FNM porušil túto alebo akúkoľvek inú povinnosť, nie je spravodlivé ani správne, aby sťažovateľka znášala negatívne následky tohto pochybenia v podobe neplatnosti zmluvy o PPS a v podobe zaistenia jej peňažných prostriedkov. Spoločnosť [REDAKOVANÉ] iniciovala konanie pred Rozhodcovským súdom tým, že podala žalobu, ktorá bola FNM doručená 25. júna 2015. V ten istý deň FNM udelil sťažovateľke splnomocnenie na zastupovanie a požiadal ju o právne zastupovanie. Sťažovateľka zaznamenala v predmetnom konaní 100%-ný úspech, keďže žaloba spoločnosti [REDAKOVANÉ] bola voči FNM (MH Manažment) zamietnutá v celom rozsahu a sťažovateľke tak vznikol nárok na zaplatenie odmeny v súlade so zmluvou o PPS.

6. Následne sa proti sťažovateľke odštartovala dlhotrvajúca nenávistná mediálna kampaň len preto, že jej vznikol nárok na odmenu dojednanú v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky za to, že štátu ušetrila 700 000 000 eur. Pod vplyvom politického a mediálneho nátlaku sťažovateľka súhlasila so znížením podielovej odmeny z pôvodnej výšky 11 % na výšku 2,5 %. Spoločnosť MH Manažment odsúhlasila sťažovateľke úhradu podielovej odmeny vo výške 15 236 223 eur, ktorá bola v ten istý deň zaplatená, ale už v deň nasledujúci po vydaní príkazu na zaistenie podala spoločnosť MH Manažment návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, čo je podľa názoru sťažovateľky v rozpore so zásadou, že nikto sa nemôže dovolávať výhody z vlastného protiprávneho konania (nemo turpitudinem suam allegans auditor), a v rozpore so zásadou, že nikto nesmie svoje práva

vykonávať spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho predchádzajúcim konaním (nemo potest venire contra factum proprium).

7. Sťažovateľka uviedla, že zaistenie peňažných prostriedkov možno v súlade s § 95 ods. 1 Trestného poriadku vykonať v prípade, ak „*skutočnosti nasvedčujú tomu, že peňažné prostriedky zaistené v banke sú určené na spáchanie trestného činu, na jeho spáchanie boli použité alebo sú výnosom z trestnej činnosti. Aj keď z preventívnej povahy tohto zaisťovacieho prostriedku prioritne vyplýva, že sa pohybuje vždy iba v rovine pravdepodobnosti a nie istoty ohľadom budúcich následkov, ak Sťažovateľka predložila celý reťazec vzniku, obsahu a trvania právneho vzťahu, ktorý vyústil do vyplatenia legálnej odmeny, na ktorú mala žalovateľný nárok, mal Porušovateľ (Úrad ŠP) bližšie odôvodniť potrebu a nutnosť zaistenia peňažných prostriedkov jednou z vyššie uvedených alternatív.*“.

Kým v príkaze na zaistenie úrad špeciálnej prokuratúry považuje dotknuté peňažné prostriedky za „*prostriedky pochádzajúce z trestnej činnosti*“ spáchanej pracovníkmi FNM a za výnos z trestnej činnosti, v prvostupňovom uznesení a v druhostupňovom uznesení ich, naopak, považuje za „*vec dôležitú pre trestné stíhanie*“, keďže tvoria základný znak skutkovej podstaty trestného činu. Úrad špeciálnej prokuratúry teda prekročil rámec zaistenia definovaný § 95 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v prvostupňovom uznesení a v druhostupňovom uznesení sa o účele zaistených peňažných prostriedkov ani len nezmienil, čiže zmätočné rozhodnutie len potvrdil.

8. Sťažovateľka na podporu svojej argumentácie poukázala na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj na rozhodnutia ústavného súdu Českej republiky dotýkajúce sa uvedenej problematiky (nález sp. zn. II. ÚS 3662/14 z 20. 10. 2015, odsek 15).

9. Sťažovateľka ďalej namietala, že úrad špeciálnej prokuratúry v druhostupňovom uznesení len mechanicky a veľmi stručne prepísal dôvody sťažnosti sťažovateľky voči prvostupňovému uzneseniu a následne bez toho, aby sa akokoľvek zaoberal jej argumentáciou, uviedol vlastné dôvody, ktoré sú vyvrátené v tejto ústavnej sťažnosti. Už na prvý pohľad je zřejmé, že úrad špeciálnej prokuratúry sa objektívne nemohol na troch

stranách svojho rozhodnutia vysporiadať so všetkou relevantnou argumentáciou sťažovateľky rozpísanou na 15 stranách sťažnosti, čím porušil právo sťažovateľky na riadne a zákonné odôvodnenie rozhodnutia. Je povinnosťou každého orgánu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil.

10. Základné práva sťažovateľky by boli podľa jej názoru rešpektované iba za predpokladu, ak by úrad špeciálnej prokuratúry posúdil opodstatnenosť a primeranosť zaistenia peňažných prostriedkov, náležite zistil skutkový a právny stav tejto veci a až následne vydal rozhodnutie. Úrad špeciálnej prokuratúry namiesto toho v prvostupňovom uznesení aj druhostupňovom uznesení zásadným spôsobom zmenil už i tak nezákonné dôvody zaistenia peňažných prostriedkov, keď konštatuje, že ide o „vec dôležitú pre trestné stíhanie“, pričom takýto dôvod zaistenia sa v § 95 ods. 1 Trestného poriadku ani nenachádza. Úrad špeciálnej prokuratúry nezabezpečil, aby bola vec sťažovateľky posudzovaná zo všetkých ústavnoprávnych hľadísk, a nevysporiadal sa právne korektným spôsobom s podstatnou argumentáciou. Odôvodnenie druhostupňového uznesenia (vrátane prvostupňového rozhodnutia a príkazu na zaistenie) nespĺňa požiadavku logického a vnútorne konzistentného celku, ktorý dáva odpovede na všetky otázky majúce zásadný význam pre vydanie takéhoto rozhodnutia. Úrad špeciálnej prokuratúry v druhostupňovom uznesení v skutočnosti vôbec neprihliadol na obsah a zmysel podstatnej argumentácie sťažovateľky ani na obsah a zmysel zásad (zdržanlivosti) a princípov (ultima ratio a subsidiarity trestnej represie), na ktoré sa sťažovateľka odvolávala.

11. Sťažovateľka zastáva názor, že druhostupňové uznesenie a jeho odôvodnenie trpí množstvom väd, na ktoré sťažovateľka ako príklad poukázala:

- nesprávna identifikácia osoby, ktorá podala sťažnosť voči prvostupňovému uzneseniu, keď sa v rozhodnutí spomína [REDACTED]. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že bola podaná právnickou osobou, a nie fyzickou osobou, ktorá je konateľom sťažovateľky;

- o druhostupňovom uznesení, prvostupňovom uznesení a príkaze na zaistenie rozhodla vždy tá istá inštitúcia, rozdiel spočíval len v osobe prokurátora, čím sa vytratili všetky účinné prvky druhostupňového konania spočívajúce v nestrannosti a nezávislosti;

- v príkaze na zaistenie, ktorý bol potvrdený prvostupňovým uznesením a následne druhostupňovým uznesením, síce úrad špeciálnej prokuratúry konštatuje, že nestotožnené osoby vystupujúce do 31. decembra 2015 v postavení zástupcov FNM a od 1. januára 2016 v postavení zástupcov spoločnosti MH Manažment po vzájomnej dohode spoločným konaním porušili svoje povinnosti, ktoré im vyplývajú z konkrétnych právnych predpisov, ale neuviedol, akým konkrétnym spôsobom a konaním malo dôjsť k porušeniu týchto povinností;

- ak je vedené trestné konanie týkajúce sa podozrenia zo spáchania predmetného trestného činu v štádiu pokusu, musí absentovať dokonanie trestného činu, teda naplnenie všetkých znakov (objektívnej stránky) jeho skutkovej podstaty, potom úhrada faktúry (ktorou by v teoretickej rovine mohlo dôjsť k spôsobeniu škody na strane jej platiteľa) logicky nemôže spadať pod trestnoprávny postih v rámci takto vymedzeného trestnoprávneho konania (iba) v štádiu pokusu.

12. Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vo svojom náleze vyslovil:

„(i) základné právo Sťažovateľky na ochranu pred svojvoľným obmedzovaním základných práv a slobôd podľa čl. 13 ods. (4) Ústavy SR, základné právo Sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. (1) Ústavy SR a čl. 1 ods. (1) Protokolu č. 1 (Dodatkového protokolu) k Dohovoru, základné právo Sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. (1) Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. (1) Dohovoru v spojení s čl. 1 ods. (1) a čl. 2 ods. (2) Ústavy SR, uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/10000-34 zo dňa 20. 2. 2018 v spojitosti s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/1000-26 zo dňa 24. 1. 2018 v spojitosti s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov, sp. zn. V GO-V-985-1/2017 zo dňa 9. 11. 2017, porušené bolo;

(ii) uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 302/17/10000-34 zo dňa 20. 2. 2018 v spojitosti s uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2

Gv 302/17/1000-26 zo dňa 24. 1. 2018 v spojitosti s príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zaistenie peňažných prostriedkov, sp. zn. V GO-V-985-1/2017 zo dňa 9.11. 2017, sa zrušuje.

(iii) Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania vo výške 390,50 EUR, ktorú je Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky povinný uhradiť na účet Advokátky vedený spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., IBAN: SK9409000000005108342873 do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

13. Sťažovateľka súčasne požiadala o prednostné prerokovanie sťažnosti, ako aj podala návrh na odloženie vykonateľnosti druhostupňového uznesenia, prvostupňového uznesenia a príkazu na zaistenie poukazujúc na skutočnosť, že ako platiteľke DPH jej vznikla povinnosť podať daňové priznanie vo vzťahu k DPH za október 2017. Z daňového priznania vyplýva pre sťažovateľku daňová povinnosť vo výške zodpovedajúcej sume 2 520 186,53 eur, ktorú je povinná si splniť. V dôsledku príkazu na zaistenie neboli štátu odvedené peňažné prostriedky, ktoré mu mali byť odvedené v súvislosti so vznikom daňových povinností na strane sťažovateľky, a zároveň na strane spoločnosti MH Manažment vznikol nárok na odpočet DPH alebo dokonca na nadmerný odpočet DPH, ale štátu (prostredníctvom príslušného daňového úradu) neboli tieto peňažné prostriedky zaplatené. Keďže sťažovateľka nemôže disponovať zaistenými peňažnými prostriedkami, nezaplatila štátu splatnú DPH, a preto Daňový úrad Bratislava rozhodol zriadiť záložné právo k predmetným peňažným prostriedkom na účte.

II.

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

16. Po predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky ústavný súd zistil, že v tejto veci sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, a preto rozhodol o jej prijatí tak, ako to je uvedené vo výroku 1 tohto uznesenia (§ 25 ods. 1 a ods. 3 zákona o ústavnom súde).

17. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí úradu špeciálnej prokuratúry, ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

18. Po posúdení odôvodnenia návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti namietaných rozhodnutí, ktorý podľa jej názoru vyplýva najmä z nemožnosti splnenia si daňových povinností, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na odklad vykonateľnosti týchto rozhodnutí úradu špeciálnej prokuratúry, pretože sťažovateľka neosvedčila skutočnosti odôvodňujúce rozhodnutie o dočasnom opatrení, a preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia. V tejto súvislosti ústavný súd prízvukuje princíp zdržanlivosti zásahov ústavného

súdu do výkonu právomoci štátnych orgánov a taktiež poukazuje na dočasný a zabezpečovací charakter rozhodnutia o zaistení peňažných prostriedkov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2018